

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

7.1.2009

B6-0029/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel
vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2
Esitaja(d): Jan Marinus Wiersma
fraktsiooni PSE nimel
ELi Valgevene-strateegia

Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi Valgevene-strateegia kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Valgevene olukorra kohta, eriti 9. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni;
 - võttes arvesse eesistujariigi poolt Euroopa Liidu nimel tehtud avaldust nõukogu 10. novembri 2008. aasta ühise seisukoha 2008/844/ÜVJP kohta, millega muudetakse ühist seisukohta 2006/276/ÜVJP teatud Valgevene ametnike vastu suunatud piiravate meetmete kohta;
 - võttes arvesse OSCE/ODIHRi lõpparuannet Valgevenes 28. septembril 2008. aastal toimunud parlamendivalimiste kohta;
 - võttes arvesse nõukogu 13. oktoobri 2008. aasta järeldusi Valgevene kohta;
 - võttes arvesse raportit, mille koostas Euroopa Parlamendi delegatsioon Valgevenega suhtlemiseks pärast 27.–29. oktoobril 2008. aastal toimunud visiiti Vilniusesse;
 - võttes arvesse komisjoni 21. novembri 2006. aasta avaldust Euroopa Liidu valmisoleku kohta uuendada Euroopa naabruspoliitika raames suhteid Valgevene ja tema rahvaga;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 2,
- A. arvestades, et nõukogu kinnitas oma 13. oktoobri 2008. aasta järeldustes eesmärgi saavutada Valgevenega järkjärguline taaslähenemine ning valmisolekut arendada dialoogi Valgevene ametivõimudega ning samuti kõigi nendega, kes osalevad demokraatlikus mõttevahetuses, et edendada tõeliste edusammude tegemist demokraatia tugevdamisel ja inimõiguste austamisel riigis;
- B. arvestades, et dialoogi edendamiseks Valgevene ametivõimudega ja positiivsete meetmete võtmiseks, mis tugevdaksid demokraatiat ja inimõiguste austamist, otsustas nõukogu, et juhtivate isikute, välja arvatud 1999. ja 2000. aasta kadumistega seotud isikute ja keskvalimiskomisjoni esimehe suhtes kehtestatud reisipiiranguid ei tuleks kohaldada kuue kuu pikkuse perioodi jooksul, mida võidakse pikendada;
- C. arvestades, et vastuseks Valgevene tehtud edusammudele on komisjon juba astunud Valgevenega tugevdatud dialoogi sellistes valdkondades nagu energia, keskkond, toll, transport ja toidu ohutus ning kinnitanud oma valmisolekut laiendada veelgi mõlemale poolele kasulike tehniliste läbirääkimiste ulatust;

- D. arvestades, et komisjon on käivitanud idapartnerluse algatuse koostöö tihendamiseks mitmete Ida-Euroopa riikidega, nende hulgas Valgevenega, tingimusel, et Valgevene täidab demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete austamisega seotud konkreetsed kriteeriumid;
- E. arvestades, et Valgevene on näidanud üles huvi idapartnerluse projekti vastu ning et assotsiatsioonilepingu sõlmimine Euroopa Liiduga idapartnerluse raames peab toimuma pärast seda, kui Valgevene on sõlminud ELiga partnerlus- ja koostöölepingu;
- F. arvestades, et Valgevene valitsus on vastu võtnud uued õigusaktid, millega lihtsustatakse haldusmenetlusi ja liberaliseeritakse majandust;
- G. arvestades, et Valgevene ametivõimud määrasid opositsiooni aktivistile Aljaksandr Barazenkale aastase vabadust piirava karistuse tema tegevuse eest 2008. aastal toimunud meelevaldusel,
1. tunneb heameelt Valgevene ametivõimude otsuse üle registreerida Vabadusliikumine, mida juhib Valgevene endine presidendikandidaat Aljaksandr Milinkevitš; loodab, et Valgevene ametivõimud parandavad valitsusväliste rühmade, sealhulgas inimõiguste organisatsiooni Naša Vjasna registreerimiseks ja tegevuseks vajalikke tingimusi;
 2. tunneb heameelt Valgevene ametivõimude otsuse üle lubada kahe sõltumatu ajalehe Narodnaja Volja ja Naša Niva trükkimist ja levitamist ning arutada internetipõhise meedia rahvusvahelisi standardeid; loodab, et kohased tingimused luuakse ka muu sõltumatu meedia tegevuseks Valgevenes;
 3. tunneb heameelt Valgevene valmisoleku üle arutada põhjalikult OSCE/ODIHRi soovitusi valimisseaduse parandamiseks; peab seda Valgevene poolt oluliseks ja julgustavaks sammuks ning ootab selle kiiret rakendamist ning täiendavaid samme, mis oleks kooskõlas ELi ootustega;
 4. juhib tähelepanu, et kui ELi ja Valgevene vahelisi suhteid soovitakse täielikult normaliseerida, on oluline, et Valgevene jääb riigiks, kus ei ole poliitvange, kus austatakse sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabadust ning parandatakse valitsusväliste organisatsioonide töötingimusi;
 5. tunneb heameelt Valgevene otsuse üle kaotada mahajäetud Tšernobõli tuumaelektrijaama läheduses elavate mitmete laste suhtes kehtestatud reisimiskeeld;
 6. nõuab tungivalt, et Valgevene valitsus austaks inimõigusi ja teeks ülivajalikud muudatused Valgevene karistusseadustikku, tühistades artiklid 367, 368, 369-1 ja eelkõige artikli 193, mida kuritarvitatakse sageli represseerimisvahendina, ning loobuks ähvardamast kohtu alla andmisega (sealhulgas sõjaväeteenistusest kõrvalehoidmise eest Valgevenes) üliõpilasi, kes on ülikoolist välja heidetud oma seisukohtade pärast ning on sunnitud õpinguid jätkama välismaal;

7. kutsub nõukogu ja komisjoni üles jätkama dialoogi ja kujundama Valgevene suhtes välja poliitika, mis oleks allutatud rangele positiivsele tingimuslikkusele, mis põhineb järkjärgulisel lähenemisviisil, hõlmates võrdlushinnanguid, ajakavasid ja läbivaatamisklauslit ning tuginemist piisavatele rahalistele vahenditele;
8. kutsub nõukogu ja komisjoni üles jätkama tegevust Valgevene kodanike viisamenetluste lihtsustamiseks, kuna see on oluline vahend ELi Valgevene-poliitika peamise eesmärgi saavutamiseks – inimestevaheliste kontaktide lihtsustamiseks ja tihendamiseks, mis omakorda hõlbustab demokraatia edendamist riigis; nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon kaaluksid sellega seoses võimalust alandada Valgevene kodanike jaoks Schengeni territooriumile sisenemisel nõutava viisa lõivu ja lihtsustada viisade saamise menetlust;
9. palub nõukogul ja komisjonil kaaluda võimalust Euroopa naabruse ja partnerluse instrumendi ning demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi valikuliseks kohaldamiseks Valgevene, pakkudes rohkem toetust Valgevene kodanikuühiskonnale; palub nõukogul ja komisjonil nõuda tungivalt, et Valgevene valitsus võimaldaks hea tahte ja positiivse muutuse märgina Vilniuse Valgevene Euroopa Humanitaarteaduste Ülikoolil eksiilis seaduslikult naasta Valgevenesse ja taastada oma tegevus normaalsetes tingimustes edasiseks arenguks Minskis;
10. palub nõukogul ja komisjonil sellega seoses kaaluda meetmeid parandamiseks ärikliimat, kaubandust, investeringuid, energia ja transpordi infrastruktuuri ning piiriülest koostööd ELi ja Valgevene vahel, et anda panus Valgevene kodanike heaolu ja jõukuse arengusse ning edendada nende võimalusi suhelda Euroopa Liiduga ning sinna vabalt reisida;
11. taunib Valgevene ametivõimude otsust keelduda korduvalt sissesõiduviisade andmisest Euroopa Parlamendi liikmetele ja liikmesriikide parlamendiliikmetele; kutsub Valgevene ametivõime üles loobuma täiendavate takistuste loomisest, mille tõttu ei saa Euroopa Parlamendi delegatsioon Valgevenega suhtlemiseks riiki külastada;
12. tervitab Valgevene ametivõimude senist lähenemisviisi tohutust survest hoolimata mitte tunnustada Lõuna-Osseetia ja Abhaasia ühepoolselt väljakuulutatud iseseisvust;
13. mõistab hukka asjaolu, et Valgevene on ainus riik Euroopas, kus vastuolus üldiste väärtustega kehtib endiselt surmanuhtlus;
14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, OSCE Parlamentaarsele Assambleele ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele, SRÜ sekretariaadile ning Valgevene valitsusele ja parlamendile.